

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

25 octombrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Ghenadie Nicolaev,

Judecătorii – Petru Moraru și Nadejda Toma,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Pruteanu Natalia în numele inculpatului, prin care se solicită casarea sentinței Judecătorei Chișinău (sediul Centru) din 25 ianuarie 2017 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 aprilie 2017, în cauza penală în privința lui

Buzduganu Natalia XXXXX, născută la XXXXX, originară și domiciliată XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 01.11.2016 – 25.01.2017;

Instanța de apel: 21.02.2017 – 11.04.2017;

Instanța de recurs: 13.07.2017 – 25.10.2017.

A CONSTATAT:

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău, (sediul Centru) din 25 ianuarie 2017, Buzduganu Natalia a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art. 165 alin. (2) lit. d) Cod penal, la 7 (șapte) ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis pentru femei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în domeniul transportului de oameni și acțiuni derivate din acestea pe termen de 2 (doi) ani.

S-a dispus încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului a sumei de 60554,40 lei (șaizeci mii cinci sute cincizeci și patru lei, patruzeci bani) cu titlu de cheltuieli judiciare.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat în fapt, că Buzduganu Natalia în perioada lunii martie 2014, aflându-se în or. Torino, Republica Italiană, acționând împreună și prin înțelegere prealabilă cu alte persoane neidentificate de organul de urmărire penală aflate în Republica Moldova și Republica Italiană, urmărind scopul exploatarii sexuale comerciale, prin înșelăciune, manifestată prin promisiunea de angajare la serviciu bine plătit în calitate de servitoare la o grădiniță din or. Torino, Republica Italiană și prin abuz de poziție de vulnerabilitate, manifestată prin situația precară din punct de vedere al supraviețuirii sociale, a recrutat-o pe XXXXX fără consimțământul acesteia.

Ulterior, în aceeași perioadă de timp, Buzduganu Natalia, care acționa împreună și prin înțelegere prealabilă cu alte persoane neidentificate de către organul de urmărire

penală, aflându-se în Republica Italiană, întru realizarea intențiilor sale infracționale de traficare în scop de exploatare sexuală comercială a persoanei, obținând prin înșelăciune consimțământul victimei XXXXX de a se deplasa în or. Torino, Republica Italiană, a întreprins acțiuni în vederea organizării transportării acesteia în țara de destinație.

Ca rezultat, peste câteva zile, tot în perioada lunii martie 2014, Buzduganu Natalia, cunoscând faptul, că victima XXXXX nu deține documente care i-ar permite intrarea și șederea legală pe teritoriul Republicii Italiene și neavând posibilitatea de a-și realiza de sine stătător intențiile infracționale de transportare a victimei în țara de destinație, i-a dat instrucțiuni victimei de a contacta cu o persoană nestabilă de către organul de urmărire penală pe nume Ion, care acționa împreună și de comun acord cu Buzduganu Natalia și care urma în continuare să întreprindă acțiuni în vederea obținerii vizei fictive de intrare și ședere a cet. XXXXX pe teritoriul Republicii Polone.

Totodată, Buzduganu Natalia, în aceeași perioadă de timp, cunoscând despre starea de vulnerabilitate a victimei, a transferat pe numele lui XXXXX suma de 50 euro, necesară pentru achitarea taxei consulare, în vederea obținerii vizei fictive de intrare și ședere pe teritoriul Republicii Polone, în baza căreia victima urma să se deplaseze pe teritoriul Republicii Italiene.

În continuare, persoana pe nume Ion, nestabilă de către organul de urmărire penală, care acționa împreună și de comun acord cu Buzduganu Natalia și alte persoane, a perfectat pe numele cet. XXXXX setul de acte necesare în vederea obținerii vizei fictive de muncă de intrare și ședere pe teritoriul Republicii Polone, pe care l-a transmis lui XXXXX pentru a fi depuse la Consulatul Republicii Polone din mun. Chișinău.

La 10 martie 2014, XXXXX, acționând conform instrucțiunilor primite de la persoana cu numele Ion, nestabilă de către organul de urmărire penală, care acționa împreună și de comun acord cu Buzduganu Natalia și alte persoane, a depus la Consulatul Republicii Polone din mun. Chișinău setul de acte anterior primit de la persoana pe nume Ion, solicitând eliberarea vizei de intrare și ședere pe teritoriul Republicii Polone, invocând pretext fictiv de plecare la muncă.

Aproximativ la 13 martie 2014, de către Consulatul Republicii Polone în mun. Chișinău, cet. XXXXX i-a fost eliberată viza de tip D cu nr. XXXXX.

În aceeași zi, Buzduganu Natalia, întru realizarea intențiilor infracționale, având scopul adăpostirii cet. XXXXX pentru o noapte în apropierea mun. Chișinău, a rugat-o pe sora sa XXXXX să o adăpostească la domiciliul său, amplasat pe adresa XXXXX, până la transportarea acesteia în țara de destinație.

Ulterior, la 14 martie 2014, XXXXX, care acționa la indicațiile lui Buzduganu Natalia, întru realizarea scopului infracțional de transportare a victimei XXXXX în țara de destinație, a transportat-o în mun. Chișinău, în locul de unde se pornește microbuzul cu destinația or. Torino, Republica Italiană, urmând ca cheltuielile pentru deplasare să fie suportate la destinație de către Buzduganu Natalia.

Ajungând la locul de destinație în or. Torino, Republica Italiană, Buzduganu Natalia, dorind să se asigure că XXXXX nu va întreprinde încercări de a reveni în Republica Moldova sau să fugă, i-a însușit pașaportul cetățeanului Republicii Moldova, după care, urmărind realizarea intențiilor sale criminale, a transportat-o pe XXXXX într-un apartament amplasat pe adresa str. Traversella, 11, or. Torino, Republica

Italiană, în care se aflau și alte persoane neidentificate de organul de urmărire penală, unde a adăpostit-o.

În aceste condiții, Buzduganu Natalia, cunoscând despre starea de vulnerabilitate a victimei, manifestată prin situația ei precară din punct de vedere a supraviețuirii sociale, de aflarea acesteia într-o țară străină, fără surse de existență, precum și fiind amenințată cu aplicarea forței fizice în cazul în care va încerca să fugă și referitor la întoarcerea datoriei formate ca rezultat al suportării cheltuielilor de perfectare a vizei, transport și altele a căror mărime nu este stabilită în mod rezonabil, a impus-o pe ultima să acorde servicii sexuale diferitor bărbați, pe str. Via Sansovino din or. Torino, Republica Italiană fiind exploatată sexual până la 02 mai 2014, când XXXXX a reușit să fugă.

3. Avocatul Pruteanu Natalia în numele inculpatului, a contestat sentința cu apel solicitând casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Buzduganu Natalia să fie recunoscută vinovată de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 220 alin. (2) Cod penal, cu liberarea acesteia de răspundere penală în temeiul art. 107 Cod penal și Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

În argumentarea apelului a indicat, că concluziile primei instanțe se combat cu circumstanțele pricinii, iar probele administrate nu dovedesc faptele incriminate inculpatului.

În opinia apărării, în acțiunile incriminate lui Buzduganu Natalia nu se regăsesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 165 alin. (2) lit. d) Cod penal.

Probe ce ar confirma că Buzduganu Natalia a săvârșit acțiuni de recrutare, transportare, adăpostire în privința părții vătămate XXXXX nu sunt.

De asemenea apărarea a invocat, că argumentele primei instanțe privind stabilirea vinovăției inculpatului în sensul abuzului de poziție de vulnerabilitate și situația financiară precară a părții vătămate, menționând în acest sens un act întocmit de serviciul social la domiciliul părții vătămate privind examinarea condițiilor de trai, sunt neîntemeiate, deoarece o bună parte a populației nu este angajată în câmpul muncii oficial, fiind catalogați drept persoane fără venituri, pe când în realitate membrii familiei acesteia se află peste hotarele țării, fiind încadrați în câmpul muncii.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 aprilie 2017, a fost respins apelul și menținută sentința.

Pentru pronunțarea soluției nominalizate, instanța de apel a stabilit, că prima instanță prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, a analizat probele acumulate din punct de vedere al concludenței, veridicității și pertinentei lor, precum și al coroborării acestora în ansamblu.

Instanța de apel a reținut că vinovăția lui Buzduganu Natalia se dovedește prin declarațiile părții vătămate XXXXX (f.d. 66-69, vol.II), care totodată combat și argumentele invocate în apel precum că, inculpatul nu a săvârșit traficul de ființe umane, nu a acționat împreună și prin înțelegere prealabilă cu alte persoane neidentificate de organul de urmărire penală aflate în Republica Moldova și Republica Italiană, în scopul recrutării, transportării și adăpostirii părții vătămate XXXXX, fără consimțământul acesteia în scop de exploatare sexuală comercială, prin înșelăciune și abuz de poziție de vulnerabilitate, dimpotrivă, demonstrează cu certitudine vina inculpatului în săvârșirea

infracțiunii prevăzute de art. 165 alin. (2) lit. d) Cod penal și nu infracțiunea prevăzută de art. 220 alin. (2) Cod penal, precum susține apărarea.

La fel, instanța de apel a reținut și declarațiile martorilor Grigoriță Zinaida (f.d. 233, 234, vol.II) și Țurcan Pavel (f.d. 235, 236, vol.II), care coroborează cu declarațiile părții vătămate XXXXX.

Instanța de apel a reținut în confirmarea vinovăției inculpatului și următoarele probe materiale: procesul-verbal de examinare a obiectelor și documentelor din 13 septembrie 2016 (f.d. 32, vol.I); procesul-verbal de ridicare din 02 iulie 2015, prin care de la partea vătămată XXXXX a fost ridicat titlul de călătorie seria MD XXXXX (f.d. 102, vol.I); procesul-verbal de examinare a documentului (titlului de călătorie seria MD XXXXX) din 02 iulie 2015 (f.d. 103, vol.I); procesul-verbal de examinare a obiectelor și documentelor din 01 octombrie 2015, prin care au fost examinate documentele privind transferurile bănești parvenite pe numele lui Buzduganu Natalia, XXXXX (f.d. 93, vol.I); procesul-verbal de examinare din 20 octombrie 2016, prin care a fost efectuată examinarea documentelor întocmite de către autoritățile competente din Republica Italiană cu privire la executarea cererii de comisie rogatorie formulată în cadrul cauzei penale nr. 2015515116 (f.d. 55, vol.II); procesul-verbal de examinare din 13 septembrie 2016, prin care a fost efectuată examinarea documentelor pe patru file format A4, primele două fiind extrasele bazei de date a Poliției de Frontieră a Republicii Moldova, prin care se prezintă traversările frontierei de stat de către XXXXX și Buzduganu Natalia; procesele-verbale de consemnare a măsurilor speciale de investigații din 07 decembrie 2015, 30 noiembrie 2015, 27 noiembrie 2015, 12 noiembrie 2015, 29 decembrie 2015 (f.d. 138-153 vol.I).

Așadar, instanța de apel a constatat că prin acțiunile sale intenționate, Buzduganu Natalia a săvârșit infracțiunea de trafic de ființe umane, adică recrutarea, transportarea și adăpostirea persoanelor fără consimțământul acesteia, săvârșită în scop de exploatare sexuală comercială, prin înșelăciune, abuz de poziție de vulnerabilitate, acțiuni săvârșite de două sau mai multe persoane, accentuând că argumentele apărării privind reîncadrarea acțiunilor inculpatului potrivit art. 220 alin. (2) Cod penal, sunt neîntemeiate.

În opinia instanței de apel, probele acumulate de partea acuzării pe deplin confirmă vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii incriminate și anume abuzul de starea de vulnerabilitate a părții vătămate, presiunea psihică privind riscurile la care se expune în cazul că refuză practicarea prostituției sau anunțarea organelor competente, invocarea dependenței materiale prin pretinderea unei datorii - acțiuni orientate în vederea realizării scopului criminal de trafic de ființe umane prevăzut de art. 165 Cod penal.

Cât privește consimțământul victimei, instanța de apel a menționat că în speță cele trei elemente obligatorii s-au realizat independent de acesta, întrucât la încadrarea juridică a acțiunilor făptuitorului nu se ia în considerație consimțământul victimei de a fi recrutată, transportată, transferată, adăpostită sau primită, însă și cu referire la acest punct, acuzarea a prezentat probe concludente care denotă faptul că victima a fost înșelată și dusă în eroare cu privire la scopul deplasării peste hotare.

Cu referire la prezența în acțiunile inculpatului a laturii obiective a infracțiunii de trafic de ființe umane, instanța de apel a specificat că în acțiunile inculpatului sunt prezente elementele:

- *Transportarea*, prin care se înțelege deplasarea unei persoane dintr-un loc în altul în perimetrul unui stat sau peste frontieră, folosind diferite mijloace de transport ori pe jos.

Reținând declarațiile părții vătămate, instanța de apel a constatat că, Buzduganu Natalia, împreună și prin înțelegere prealabilă cu alte persoane neidentificate de organul de urmărire penală, aflându-se în Republica Italiană, întru realizarea intențiilor sale infracționale de traficare în scop de exploatare sexuală comercială a persoanei, obținând prin înșelăciune consimțământul victimei XXXXX de a se deplasa în or. Torino, Republica Italiană, a întreprins acțiuni în vederea organizării transportării acesteia în țara de destinație. Ca rezultat, peste câteva zile, tot în perioada lunii martie 2014, Buzduganu Natalia, cunoscând faptul, că victima XXXXX nu deține documente care i-ar permite intrarea și șederea legală pe teritoriul Republicii Italiene și neavând posibilitatea de a-și realiza de sine stătător intențiile infracționale de transportare a victimei în țara de destinație, i-a dat instrucțiuni victimei de a contacta cu o persoană nestabilă de către organul de urmărire penală pe nume Ion, care acționa împreună și de comun acord cu Buzduganu Natalia și care urma în continuare să întreprindă acțiuni în vederea obținerii vizei fictive de intrare și ședere a cet. XXXXX pe teritoriul Republicii Polone.

Adăpostirea victimei, reprezintă plasarea acesteia într-un loc ferit pentru a nu fi descoperită de către reprezentanții organelor de stat sau de terțe persoane, care ar putea denunța traficanțul.

Din declarațiile părții vătămate instanța de apel a stabilit, că Buzduganu Natalia, întru realizarea intențiilor infracționale, având scopul adăpostirii cet. XXXXX pentru o noapte în apropierea mun. Chișinău, a rugat-o pe sora sa, XXXXX, să o adăpostească la domiciliul său, amplasat în XXXXX, până la transportarea acesteia în țara de destinație.

Ulterior, la 14 martie 2014, XXXXX, care acționa la indicațiile lui Buzduganu Natalia, întru realizarea scopului infracțional de transportare a victimei XXXXX în țara de destinație, a transportat-o în mun. Chișinău, în locul de unde se pornește microbuzul cu destinația or. Torino, Republica Italiană, urmând ca cheltuielile pentru deplasare să fie suportate la destinație de către Buzduganu Natalia.

Abuzul de poziția de vulnerabilitate - poate fi condiționat de diferiți factori cum ar fi: izolarea victimei, situația ei economică grea, psihică, afectarea familială sau lipsa de resurse sociale și altele. Prin situația de vulnerabilitate a victimei urmează de înțeles orice tip de vulnerabilitate, fie ea psihică, afectivă, familială, socială sau economică.

În speță, instanța de apel a evidențiat, că această poziție de vulnerabilitate se manifestă prin faptul, că inculpatul la momentul săvârșirii infracțiunii cunoștea despre situația materială nefavorabilă a părții vătămate XXXXX, fapt care se confirmă prin declarațiile ultimei, potrivit căreia aceasta a susținut că se afla într-o stare materială grea, nu era încadrată în câmpul muncii, neavând surse de venit stabil, din care considerente a acceptat plecarea în or. Torino, Republica Italiană, pentru a munci în calitate de servitoare la o grădiniță, însă în final a fost nevoită să presteze servicii sexuale.

În privința laturii subiective a infracțiunii, instanța de apel a menționat că aceasta se caracterizează prin vinovăția inculpatului, sub forma intenției directe, scopul urmărit fiind interesul material. Consimțământul victimei nu înlătură răspunderea penală a făptuitorului, or existența consimțământului la exploatarea sexuală nu exonerează

inculpatul de răspundere penală pentru infracțiunea de trafic de ființe umane, întrucât dispoziția normei penale a traficului de ființe umane expres prevede „cu sau fără consimțământul victimei”.

Din considerentele expuse, instanța de apel a respins argumentele apelantului precum că inculpatul Buzduganu Natalia prin acțiunile sale a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 220 alin. (2) Cod penal, adică proxenetismul și nu cea prevăzută la art. 165 alin. (2) lit. d) Cod penal.

În opinia instanței de apel, actul de învinuire este întemeiat și legal, partea vătămată, martorii au fost audiați în prima instanță conform normelor procesuale, nefiind invocate încălcări în procesul penal, participanții la proces au avut posibilitatea să adreseze întrebări și obiecții.

De asemenea, instanța de apel a apreciat ca fiind neîntemeiate argumentele apelantului în susținerea poziției de recalificare a acțiunilor inculpatului din prevederile art. 165 alin. (2) lit. d) Cod penal în prevederile art. 220 alin. (2) Cod penal.

La capitolul individualizării pedepsei penale instanța de apel a remarcat că, prima instanță corect a ținut cont de aspectele săvârșirii infracțiunii, de pericolul social și gradul prejudiciabil al acesteia, de personalitatea inculpatului, că este fără antecedente penale, a săvârșit pentru prima dată o infracțiune, la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află.

La fel, în opinia instanței de apel prima instanță corect a luat în considerație la individualizarea pedepsei și faptul că, Buzduganu Natalia în calitatea sa de autor, a avut rolul principal în realizarea faptei infracționale și în lipsa circumstanțelor agravante, a stabilit că corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă doar prin aplicarea pedepsei închisorii, cu stabilirea pedepsei minime prevăzute la art. 165 alin. (2) Cod penal, cu executarea în penitenciar de tip închis pentru femei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în domeniul transportului de oameni și acțiuni derivate din acestea pe termen de 2 ani.

5. Avocatul Pruteanu Natalia în numele inculpatului, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, a declarat recurs ordinar solicitând casarea hotărârilor judecătorești adoptate în speță cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Buzduganu Natalia să fie recunoscută vinovată de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 220 alin. (2) Cod penal, cu liberarea acesteia de răspundere penală în temeiul art. 107 Cod penal și Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

În argumentarea recursului apărarea invocă că deși în cererea de apel a susținut lipsa elementelor infracțiunii imputate inculpatului Buzduganu Natalia și a criticat modul în care au fost apreciate probele de către prima instanță, totuși instanța de apel s-a rezumat la reproducerea părții motivate a sentinței, fără a dezvălui motivele respingerii argumentelor apelului.

Sușține că instanțele de fond au operat doar cu declarațiile date la faza de urmărire penală, ignorând declarațiile date în cadrul ședințelor de judecată și invocate de către apărător, considerând că concluziile instanței contravin declarațiilor participanților la proces.

Menționează că deși instanțele de fond au considerat că declarațiile inculpatului sunt mincinoase și au fost date în scop de apărare, totuși acestea nu au evidențiat concret cu care probe se combat declarațiile acestuia, ignorând faptul că ele sunt confirmate prin declarațiile părții vătămate și martorului Grigorița Zinaida.

Consideră recurentul că instanța de apel a motivat insuficient decizia adoptată, limitându-se să reproducă aceleași argumente formulate de prima instanță, ceea ce contravine noțiunii de proces echitabil.

Mai menționează apărarea, că la 24 octombrie 2016, la momentul prezentării materialelor de urmărire penală, în procesul-verbal de prezentare a materialelor cauzei (f.d. 131, vol.II), în calitate de apărător a solicitat organului de urmărire penală, recalificarea acțiunilor învinuitului Buzduganu Natalia din prevederile art. 165 alin. (2) lit. d) Cod penal în baza art. 220 alin. (2) Cod penal.

Ulterior, la 14 noiembrie 2016, luând cunoștință cu materialele dosarului susține apărarea că a depistat ordonanța de respingere a cererii înaintate, datată cu 25 octombrie 2016, dar care nu a fost expediată nici în adresa apărătorului și nici a învinuitului, fapt ce a pus partea apărării în situația imposibilității de a contesta ordonanța respectivă în ordinea prevăzută de art. art. 299¹, 313 Cod de procedură penală.

Având în susținere prevederile *Recomandării nr.R (2000) 11 a Comitetului de Miniștri adresată statelor membre privind acțiunile împotriva traficului de ființe umane în scopul exploatării sexuale*, apărarea evidențiază că traficul de ființe umane include procurarea de către una sau mai multe persoane fizice sau juridice și/sau organizații și transportarea sau organizarea migrării - legale sau ilegale - a persoanelor, cu sau fără consimțământul acestora, în scopul exploatării lor sexuale, inter alia, prin metode coercitive, în particular prin: aplicarea violenței sau amenințarea cu aplicarea ei, prin inducere în eroare, abuz de autoritate sau de poziție de vulnerabilitate a victimelor.

Astfel, relevă apărarea că acțiunea de trafic de persoane se diferențiază de acțiunea de proxenetism după anumite criterii, după cum urmează:

- *scopurile distincte, urmărite la săvârșirea acestor infracțiuni;*

Dacă în cazul infracțiunii de proxenetism scopul este practicarea prostituției de către victimă, atunci în cazul traficului de ființe umane scopul constă în exploatarea sexuală a victimei. Dacă victima a avut libertatea să ia hotărârea de a practica prostituția, fapta constituie infracțiunea de proxenetism, deoarece ea nu s-a realizat prin constrângere ci prin determinare. Noțiunile de „determinare la prostituție” și „constrângere la prostituție” nu pot fi compatibile. Nu este posibil concursul ideal dintre determinarea la prostituție și constrângerea la prostituție: în cazul constrângerii la prostituție, victima nu poate să-și dirijeze acțiunile, fiind nevoită să urmeze voința făptuitorului; în cazul determinării la prostituție, victima are o alternativă, având de ales între a urma voința făptuitorului și a nu se conforma acesteia.

La fel, nu poate fi considerată constrângere la practicarea prostituției promiterea de către făptuitor a unor foloase, facilități, privilegii.

Astfel de oferte sunt posibile în cazul infracțiunii de proxenetism.

Ele nu sunt specifice traficului de ființe umane, deoarece nu înrăutățesc poziția victimei, nu o pun într-o situație fără ieșire, care ar sili-o să continue practicarea prostituției.

- *finalitatea urmărită prin săvârșirea acestor infracțiuni;*

În cazul infracțiunii de proxenetism, foloasele de pe urma practicării prostituției sunt însușite de către făptuitor, însă o parte din acestea pot fi însușite și de către victimă.

În cazul traficului, orice acțiune are loc în scopul exploatarei victimei, iar foloasele sunt însușite exclusiv de către făptuitor.

- *consimțământul victimei;*

În cazul proxenetismului, victima își dă acceptul, consimte nestingherit și întotdeauna în înțelegere cu făptuitorul, în vederea practicării prostituției, în scopul obținerii de avantaje reciproce.

În cazul traficului de ființe umane se observă o viciere a consimțământului, iar uneori chiar lipsa acestuia.

- *obiectele juridice generice diferite ale celor două incriminări;*

În cazul traficului de persoane aceasta fiind apărarea dreptului la libertatea de voință și acțiune a persoanei, iar în cazul proxenetismului - apărarea bunelor moravuri în relațiile de conviețuire socială și de asigurare licită a mijloacelor de existență.

Remarcă apărarea că infracțiunea de trafic de persoane se poate realiza numai prin acte de constrângere ori asimilate acestora.

În cazul în care o persoană, fără a recurge la mijloace de constrângere, îndeamnă sau înlesnește practicarea prostituției ori trage foloase de pe urma practicării prostituției, aceasta săvârșește infracțiunea de proxenetism prevăzută de art. 220 Cod penal.

6. Procurorul a prezentat referință pe marginea recursului declarat de apărare, pledând pentru respingerea acestuia, din motiv că la caz lipsesc temeiurile de casare invocate în susținerea recursului.

În opinia acuzatorului de stat, instanțele de fond au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea înaintată și încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală, prin prisma cumulului de probe administrate la dosar.

Astfel, toate probele puse la baza condamnării, au primit apreciere la justa valoare, iar concluzia privind vinovăția lui Buzduganu Natalia în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 165 alin. (2) lit. d) Cod penal, rezultă din circumstanțele de fapt stabilite în cauză.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în baza materialelor din dosar, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel. Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial.

Din conținutul recursului declarat, se atestă că apărarea critică decizia instanței de apel în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, care statuează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este*

expus neclar sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, precum și în cazul când faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Reieșind din temeiurile pentru recurs invocate în raport cu actele cauzei, Colegiul penal conchide că acestea nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului în cauză, din următoarele considerente.

Cu referire la temeiurile pentru recurs invocate sub aspectul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, Colegiul penal constată că preponderent argumentele formulate de apărare se referă la modalitatea de apreciere a probelor, însă la acest punct de analiză instanța de recurs reiterează că la etapa judecării recursului nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă o nouă apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, decât cea constatată de instanțele de fond, aceasta fiind sarcina primordială a instanțelor de fond.

Din atare considerente, Colegiul penal nu examinează criticele referitoare la presupusa greșită reținere, pe baza probelor administrate în cauză, a anumitor elemente faptice, ci verifică, prin raportare la situația de fapt stabilită de instanțele de fond, corectitudinea dispunerii condamnării inculpatului conform infracțiunii incriminate.

Prin alte cuvinte, opozabil celor enunțate de recurent privind examinarea necorespunzătoare și unilaterală a probatoriului administrat în cauză, Colegiul penal, verificând subsidiar materialele dosarului, specifică că judecând apelul instanța a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptând o soluție corectă de menținere a sentinței de condamnare a inculpatului Buzduganu Natalia, care este argumentată și corespunzătoare cumulului de probe administrate și nemijlocit verificate în ședințele de judecată în condițiile art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală și, totodată, care au fost just apreciate de instanțe prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, în baza cărora s-a stabilit cu certitudine că faptele imputate acestuia corespund elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 165 alin. (2) lit. d) Cod penal.

În desfășurarea aceleiași idei, instanța de recurs specifică că, așa cum rezultă din textul deciziei atacate, instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu prevederile art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală și aceasta cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus, la caz, la adoptarea soluției expuse în pct. 4 al prezentei hotărâri.

Instanța de recurs punctează că nu poate fi reținut argumentul apărării prin care se susține că în apel a invocat lipsa elementelor infracțiunii prevăzute de art. 165 alin. (2) lit. d) Cod penal, însă instanța de apel nu a argumentat respingerea acestor argumente, aceasta deoarece din conținutul deciziei contestate rezultă clar că instanța de apel a argumentat motivele care au determinat-o la pronunțarea soluției adoptate, fiind evidente concluziile ce au generat opinia privind vinovăția inculpatului Buzduganu Natalia anume în săvârșirea infracțiunii incriminate și respingerea poziției apărării privind prezența în acțiunile acestuia a elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 220 alin. (2) Cod penal, corect fiind interpretată această tendință ca o modalitate de apărare.

În contextul în care se invocă de către apărare și încălcarea dreptului la un proces echitabil consfințit de art. 6§1 CtEDO, instanța de recurs remarcă că într-adevăr art. 6 obligă instanțele să își motiveze deciziile, însă nu trebuie interpretat ca impunând un răspuns detaliat pentru toate argumentele avansate de către părți.

Întinderea acestei obligații de motivare poate varia după natura deciziei și nu poate fi analizată decât în lumina circumstanțelor fiecărei spețe (*a se vedea decizia CtEDO Driemond Bouw BV c. Olanda, 2 februarie 1999, 31908/96*).

Așadar, Colegiul penal respinge ca fiind declarativă alegația apărării prin care se susține că instanța de apel nu a motivat detaliat fiecare argument susținut în cererea de apel. Aceasta deoarece, verificând minuțios decizia recurată în raport cu argumentele invocate, instanța de recurs ajunge la concluzia că apărarea a primit răspuns la argumentele înaintate, iar simplul dezacord cu soluția pronunțată în speță nu constituie temei de admitere a recursului în sensul formulat.

Mai mult, Colegiul penal menționează că motivarea hotărârii este un proces de analiză și sinteză a actelor și lucrărilor dosarului care nu presupune în mod necesar expunerea tuturor elementelor amănunțit, atât timp cât sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere probatoriu și sunt menționate componentele obligatorii ale unei motivări a hotărârii penale, așa cum s-a procedat în speță.

Totodată, Colegiul penal reține că, motivele invocate în recursul de pe rol, au constituit deja obiect de examinare în instanța de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens, iar o altă opinie asupra probelor care au fost puse la baza hotărârii de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*a se vedea hotărârea CtEDO, pct. 20, cazul Bujnița c. Moldovei*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că în acțiunile inculpatului au fost întrunite elementele infracțiunii incriminate prin rechizitoriu și că recursul ordinar este unul vădit neîntemeiat.

În astfel de circumstanțe este de notat că, pentru a constitui caz de casare, eroarea de fapt trebuie să fie gravă, adică, pe de o parte, să fi influențat asupra soluției cauzei, iar pe de altă parte să fie vădită, neîndoielnică.

Eroarea gravă de fapt nu privește dreptul de apreciere a probelor, ci discrepanța între cele reținute de instanță și conținutul real al probelor, prin ignorarea unor aspecte evidente ce au avut drept consecință pronunțarea altei soluții decât cea pe care materialul probator o susține.

În cauza deferită judecării o atare eroare nu a fost constatată de către instanța de recurs.

În ceea ce privește temeiul de recurs invocat de apărare sub aspectul art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală, potrivit căruia, hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită, instanța de recurs va menționa următoarele.

Potrivit art. 113 alin. (1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componentei infracțiunii prevăzute de norma penală.

În cauza deferită judecării, este important a se ține seama de fapta săvârșită și cum aceasta a fost stabilită de către instanțele judecătorești și dacă această faptă a fost încadrată în norma penală corectă, iar dacă fapta s-a încadrat într-o altă normă penală, înseamnă că acesteia i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Revenind la textul recursului, instanța de recurs conchide că, în esență, recurentul își focusează tactica apărării privitor la săvârșirea de către inculpat a infracțiunii de proxenetism și nu a infracțiunii de trafic de ființe umane.

Contrar acestor alegații, instanța de recurs conchide că instanța de apel a cercetat toate probele administrate în cauză și le-a dat apreciere obiectivă, care în ansamblu, au confirmat vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 165 alin. (2) lit. d) Cod penal, conform indicilor, recrutarea, transportarea și adăpostirea persoanelor, fără consimțământul acestora, săvârșită în scop de exploatare sexuală comercială, prin înșelăciune, abuz de poziție de vulnerabilitate, de către două sau mai multe persoane.

De asemenea, Colegiul penal constată că, instanța de apel, invocând corect comentariile din literatura juridică de specialitate, la analiza elementelor componente ale infracțiunii de trafic de ființe umane, și anume, noțiunea de recrutare, transportare și adăpostire, întemeiat a ajuns la concluzia că, în acțiunile lui Buzduganu Natalia sunt prezente elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute la art. 165 alin. (2) lit. d) Cod penal.

În viziunea instanței de recurs, în acțiunile ce i se incriminează inculpatului, se regăsesc elementele laturii obiective a componentei de infracțiune prevăzute anume de art. 165 alin. (2) lit. d) Cod penal, care se formează din două categorii de acțiuni de sine stătătoare legate între ele.

Prima categorie poate avea următoarele varietăți: recrutarea, transportarea, transferul, adăpostirea, primirea unei persoane.

Acțiunile infracționale din a doua categorie pot fi realizate prin: amenințarea cu aplicarea violenței fizice sau psihice nepericuloase pentru viața sau sănătatea persoanei, înșelăciune și abuz de poziție de vulnerabilitate sau abuz de putere, confiscarea documentelor, înșelăciune, abuzul de poziția de vulnerabilitate, amenințarea cu divulgarea informațiilor confidențiale familiei victimei.

Pentru realizarea laturii obiective a traficului de ființe umane este necesară existența cel puțin a unei varietăți din prima categorie de acțiuni infracționale și cel puțin a uneia din a doua categorie de acțiuni menționate.

Recrutarea în scopul traficului de ființe umane presupune atragerea persoanelor prin selecționare într-o anumită activitate determinată de scopurile stipulate în art. 165 Cod penal.

La recrutare nu au importanță împrejurările în care a avut loc recrutarea: în locurile de odihnă, prin rețele neconvenționale, prin oferirea locurilor de muncă sau studii, prin încheierea unei căsătorii fictive etc.

Mijloacele de recrutare pot fi efectuate prin constrângere, răpire, înșelăciune parțială sau totală etc.

În acest sens, instanța de recurs reține că instanța de apel corect a stabilit că, XXXXX a fost înșelată și dusă în eroare de către Buzduganu Natalia cu privire la scopul deplasării peste hotare, promițându-i să o angajeze în câmpul muncii în Republica Italiană la o grădiniță de copii, în calitate de servitoare, totodată asumându-și și cheltuielile de transport.

Înșelăciunea constă în inducerea în eroare și păgubirea unei persoane prin prezentarea drept adevărate a unor fapte mincinoase sau inversate în scopul de a obține pentru sine sau pentru altcineva realizarea traficului de persoane.

Înșelăciunea ca metodă de săvârșire a infracțiunii se poate manifesta atât prin acțiuni active, care constau în comunicarea informațiilor false despre anumite circumstanțe sau fapte, cât și prin inacțiuni care rezidă în ascunderea, tănuirea circumstanțelor sau faptelor reale (de exemplu, false promisiuni pentru un loc de muncă legal, tănuirea condițiilor adevărate în care victima va fi forțată să muncească etc.).

Astfel, în cadrul ședințelor instanțelor de fond, a fost demonstrat prin probe verosimile că inculpatul a indus-o în eroare pe XXXXX referitor la ocupația ce urma să o practice aceasta. Or, partea vătămată considera că merge peste hotare pentru a fi angajată în câmpul muncii la o grădiniță, fără a bănuși că îi va fi sechestrat de către inculpat pașaportul cetățeanului Republicii Moldova și că va fi obligată să restituie cheltuielile de perfectare a vizei și de transport și să practice prostituția pentru a întoarce banii investiți în transportarea și angajarea sa.

Adăpostirea victimei constă în punerea, ținerea acesteia la adăpost, prin instalarea temporară a victimei într-o locuință sau într-un alt amplasament având aceeași destinație.

Acțiunile inculpatului de adăpostire a părții vătămate se manifestă prin faptul, că aceasta a rugat-o pe sora sa XXXXX să o adăpostească pe XXXXX pentru o noapte în apropierea mun. Chișinău, și anume în domiciliul acesteia, amplasat pe adresa XXXXX, până la transportarea părții vătămate în țara de destinație.

Ulterior, la 14 martie 2014, XXXXX acționând la indicațiile lui Buzduganu Natalia, în vederea realizării scopului infracțional al acesteia de transportare a părții vătămate în țara de destinație, a transportat-o în mun. Chișinău, în locul de unde se pornește microbuzul cu destinația or. Torino, Republica Italiană, urmând ca cheltuielile de deplasare să fie suportate la destinație de către Buzduganu Natalia.

La fel, după ce XXXXX a ajuns în or. Torino, Republica Italiană, aceasta a fost adăpostită de către Buzduganu Natalia într-un apartament amplasat pe adresa str. Traversella, 11 din aceeași localitate, în care se aflau mai multe persoane neidentificate de către organul de urmărire penală.

Prin transportare se înțelege deplasarea unei persoane dintr-un loc în altul în perimetrul unui stat sau peste frontieră, folosind diferite mijloace de transport ori pe jos.

La fel, a fost dovedit cu certitudine că Buzduganu Natalia, prin înțelegere prealabilă cu alte persoane neidentificate, ce se aflau peste hotarele R. Moldova, acționând întru atingerea scopului lor infracțional, au întreprins acțiuni în vederea organizării transportării părții vătămate la locul de destinație.

Astfel, cunoscând faptul că XXXXX nu deține documente care i-ar permite intrarea și șederea legală pe teritoriul Republicii Italiene și neavând posibilitatea de a-și realiza de sine stătător intențiile infracționale de transportare a victimei în țara de destinație, Buzduganu Natalia i-a dat acesteia instrucțiuni de a contacta cu o persoană nestabilă de către organul de urmărire penală pe nume Ion, care acționa împreună și de comun acord cu Buzduganu Natalia, și care urma în continuare să întreprindă acțiuni în vederea obținerii vizei fictive de intrare și ședere a părții vătămate pe teritoriul Republicii Polone.

Latura subiectivă a traficului de persoane se caracterizează prin intenție directă.

În cazul traficului de ființe umane se atestă o viciere a consimțământului și, uneori, chiar lipsa consimțământului victimei, în acest sens fiind deloc întâmplător utilizată în dispoziția art. 165 Cod penal expresia „cu sau fără consimțământul acesteia”.

Față de cele ce preced, Colegiul penal conchide că, nu poate fi susținută poziția apărării privitor la recalificarea faptelor comise de inculpat din prevederile art. 165 Cod penal, în art. 220 Cod penal, deoarece potrivit practicii judiciare, delimitarea dintre infracțiunea de trafic de ființe umane și cea de proxenetism, constă în:

a) obiectele juridice generice diferite ale celor două incriminări, respectiv în valorile sociale diferite protejate de legiuitor prin textele incriminatorii: în cazul traficului de persoane aceasta fiind apărarea dreptului la libertatea de voință și acțiune a persoanei, iar în cazul proxenetismului - apărarea bunelor moravuri în relațiile de conviețuire socială și de asigurare licită a mijloacelor de existență;

b) în raport cu conținutul dispozițiilor legale menționate în art. 220 Cod penal, pe de o parte și art. 165 Cod penal, pe de altă parte, infracțiunea de trafic de persoane se poate realiza numai prin acte de constrângere ori asimilate acestora;

c) în cazul când o persoană, fără a recurge la mijloace de constrângere, îndeamnă sau îlesnește practicarea prostituției, ori trage foloase de pe urma practicării prostituției, aceasta săvârșește infracțiunea de proxenetism, prevăzută de art. 220 Cod penal;

d) în situația unor acte de recrutare, transportare, transferare, adăpostire sau primire a unei persoane, prin amenințare, violență, răpire, înșelăciune, abuz de autoritate, de starea de vulnerabilitate sau prin alte forme de constrângere, ori profitând de imposibilitatea altei persoane de a-și exprima voința sau prin oferirea, darea, acceptarea sau primirea de bani ori de alte foloase pentru obținerea consimțământului persoanei care are autoritate asupra altei persoane, în scopul exploatării acestei persoane, fapta întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de trafic de persoane, prevăzute de art. 165 Cod penal;

e) proxenetismul se poate manifesta separat, el poate să se transforme în trafic de persoane ori să existe în cumul cu ultimul;

f) în cazul când acțiunile subiectului încep ca proxenetism, iar ulterior acesta acționează asupra aceleiași persoane prin modalitățile specificate la lit. d) al prezentului punct, se va constata săvârșirea atât a infracțiunii prevăzute de art. 220 Cod penal, cât și a infracțiunii prevăzute de art. 165 Cod penal, în concurs real de infracțiuni.

Așadar, traficul este o infracțiune contra persoanei, impusă prin constrângere în diversele ei forme. Proxenetismul este o infracțiune contra sănătății publice și conviețuirii sociale. În fond, prin aceasta se delimitează traficul de persoane de proxenetism (există și alte particularități specifice fiecărei componente de infracțiune).

În acest context, Colegiul penal a stabilit că instanța de apel întemeiat a reținut soluția primei instanțe, care corect a încadrat juridic acțiunile inculpatului în baza art. 165 alin. (2) lit. d) Cod penal.

La fel, ținând cont de cele expuse supra, Colegiul penal menționează că, în privința inculpatul Buzduganu Natalia nu poate fi aplicată Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, fiindcă potrivit art. 10 alin. (1) lit. d) al Legii menționate, amnistia nu se aplică persoanelor bănuite, învinuite, inculcate sau condamnate pentru infracțiunea prevăzută de art. 165 Cod penal.

Prin urmare, odată ce recursul de pe rol, în raport cu motivele invocate, este vădit neîntemeiat, el urmează a fi declarat inadmisibil.

8. În corespundere cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Pruteanu Natalia în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 aprilie 2017, în cauza penală în privința lui Buzduganu Natalia XXXXX, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 22 noiembrie 2017.

Președinte

Ghenadie Nicolaev

Judecătorii

Petru Moraru

Nadejda Toma